

GŁOS NARODU

NR. 233. — ROK XXXIX.

 REDAKCJA, ADMINISTRACJA I DRUKARNIA KRAKOW, ULICA SW. KRZYŻA L. 11.
 KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA 140.055 — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKOW 401.099.

PONIEDZIAŁEK

29 SIERPNIA 1932.

Przedpłata wynosi:

Miesięcznie	W Krakowie		Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą	Przedpłata zniżona dla nauzeleństwa ludowego	Za każdą zmianę adresu dopłata 50 gr.
	z odroczeniem	bez odroczenia				
	6-20 zł.	5-70 zł.	6-20 zł.	9-50 zł.	5-70 zł.	

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. DRUKARNIA Nr. 133-44 i 144-08.

Z obrad Zjazdu Rady Naczelnej Ch. D.

ROZWÓJ STRONNICTWA.

Poznań 28 sierpnia. (Tel. wł.). W dniu dzisiejszym odbył się tu zjazd Rady Naczelnej Pol. Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji przy udziale 50 delegatów, reprezentujących wszystkie dzielnice Polski.

Po nabożeństwie w kościele św. Marcina uczestnicy zjazdu zebrałi się w sali przy ulicy Gajowej na naradę. Rada Naczelna wysłuchała sprawozdania z działalności Zarz. Głównego i Sekretariatu Gł., z których wynika, że w ostatnich miesiącach organizacja Ch. D. w kraju poczyniła znaczne postępy. Po dłuższej dyskusji na temat metod pracy organizacyjnej postanowiono odbyć w październiku kongres Stronnictwa w Łodzi.

PRZECIWKO SANACYJNEMU PROJEKTOWI UST. SAMORZĄDOWEJ

Rozpoczęły się następnie referaty. Dr. J. Zawadzki, radny m. Warszawy, przemawiał na temat projektu ustawy samorządowej. Mówca wypowiedział się zdecydowanie przeciwko projektowi sanacyjnemu, który w rezultacie niweczy istotę samorządu. W sprawie tej uchwalono szereg wniosków, zawierających wskazówki dla Klubu Ch. D.

Omówiono następnie nieustanne zamachy sanacji na autonomię województwa śląskiego, które specjalnie w ostatnich czasach stały się groźne. Zniesienie autonomii województwa śląskiego przyniosłoby nietylko moralne i materialne szkody ludności śląskiej, ale wyzwałoby także interesom państwa poważne szkody.

Pos. W. Bitner wygłosił referat o kryzysie prawa i brakach wymiaru sprawiedliwości w Polsce.

ODOSOBNIENIE POLSKI.

Prezes Stronnictwa Ch. D. sen. W. Korfański wygłosił referat o sytuacji politycznej. Mówca przedstawił dokładnie międzynarodowe stosunki gospodarcze i polityczne, analizując skutki konferencji lozańskiej, pierwszą fazę konferencji rozbrojeniowej, sytuację w Niemczech, Francji, Rosji, Rumunii i innych państwach. Między innymi podkreślił sen. Korfański oziębienie się stosunków między Polską a Francją i niekonsekwentne posunięcia nasze wobec Gdańska. Pewne fakty świadczą, że nasza polityka w stosunku do Niemiec nie jest dostatecznie stanowcza, to też wśród społeczeństwa ziem zachodnich nadal istnieje uzasadnione zaniepokojenie z powodu tendencji panujących w niektórych sferach sanacyjnych.

Po omówieniu stosunków wewnętrznych referent podkreślił konieczność uzyskania przez

społeczeństwo i wytworzone przez nie organizacje wpływu na rządy w państwie, którego naród został 7 lat temu pozbawiony. Obojętność społeczeństwa oraz nastroje komunistyczne, szerzące się w kraju, są bardzo niepokojące. Sytuacja gospodarcza w Polsce, upadek ekonomiczny i nędza szerokich mas są znacznie większe, niżeli przedstawiają to cyfry statystyczne.

REZOLUCJE.

Po wyczerpującej dyskusji, przyjęto szereg rezolucyj, dotyczących pracy organizacyjnej i oświatowej wśród społeczeństwa. Rezolucja w sprawie naszej polityki zagranicznej wskazuje na niebezpieczne odosobnienie Polski na terenie międzynarodowym i rozluźnienie stosunków z Francją. Rada Naczelna wskazała, że wypadki w Niemczech wymagają nieustannej czujności i pogotowia całego społeczeństwa. Rada Naczelna potępiła tajny charakter w stosunku do społeczeństwa naszej polityki zagranicznej.

Jedną z uchwalonych rezolucyj domaga się jak najszybszego rozwiązania Sejmu i przeprowadzenia nowych wyborów na zasadach prawa i uczciwości obywatelskiej.

Rada Naczelna, mając na pamięci orędzie J. Em. Ks. Kardynała Hlonda o zasadach chrześcijańskiego państwa, wzywa władze Stronnictwa do konsekwentnego dążenia w ramach prawa i programu Stronnictwa o realizację tych zasad w naszym życiu państwowym i skoordynowania swych wysiłków z wysiłkami innych stronnictw, dążących do przebudowy naszego państwa na zasadach katolickich.

W dalszej rezolucji Rada Naczelna podnosi groźną sytuację gospodarki naszej, zły stan finansów i zwraca uwagę na stale zmniejszające się pokrycie naszej waluty.

CZEM GROZI KRYZYS?

Polityczne i moralne następstwa zamierającego życia gospodarczego, wzrastającej nędzy miast i wsi przybierają coraz groźniejszy charakter w postaci zniechęcenia szerokich warstw ludności do państwa i powodują ulega nie ich radykalnym prądom socjalnym, płynącym ze Wschodu. Ze względu na organiczny charakter kryzysu Rada Naczelna wyraża opinię, że nawet ustąpienie obozu sanacyjnego nie doprowadzi do uzdrowienia naszych stosunków, dlatego sądzi, że Stronnictwo powinno dążyć do przebudowy ustroju obecnego na ustrój, oparty na zasadach katolickich, wyrażonych w encyklikach papieskich, zwłaszcza w encyklice „Quadragesimo anno“.

Złóż różny strajk.

Warszawa, 26 sierpnia.

Sezon nadchodzi. Trwoniście wpatrują się weń wszyscy, a inauguracją jego: strajk pracowników miejskich — złóż różnie o nim świadczy. A dalej? A jak zima nastanie? Lada dzień wypłynie mowa dekretu P. Prezydenta o utworzeniu funduszu bezrobocia; wprowadzi on nowe świadczenia, które ledwo jedną trzecią przyniosą preliminarzowanych dochodów, resztę zaś ma uzupełnić... ofiarnością społeczeństwa. Gdyby ona zawiodła? Czy społeczeństwo jest w stanie ponieść dalsze ofiary?...

Strajk pracowników miejskich w Warszawie był zapowiadany już niejednokrotnie, ale na szczęście nigdy nie dochodził do skutku. Z obu stron wykazywano dużo dobrej woli, aż wreszcie komitet kierowniczy uległ presji dołu.

Przy omawianiu przyczyn strajku należy się cofnąć do lat dawnych. Warszawa samorząd miejski otrzymała dopiero w r. 1915. Rozporządzeniem Beselera włączono do niej w r. 1916 przedmieścia i gminy podmiejskie. Była to logika rzeczy nieunikniona, posiadająca swe dodatnie i ujemne strony. Dodatnie przede wszystkim dlatego, że wzmogła polskość stolicy, gdyż procent ludności żydowskiej zmalał z 37 na 30. Ale gospodarzom było to wielką ciężar. Gminy podmiejskie były zupełnie nieurzą-

dzone i trzeba było podciągać je do skali warszawskiej, gdy faktycznie maksimum wkładu trzeba było właściwie wnieść w miasto.

Wszak szkolnictwo, szpitalnictwo, opieka społeczna, dziedzina humanitarna, strona higijny społecznej, komunikacji — to wszystko znajdowało się w stanie fatalnym. Przed miastem stało zadanie tworzenia dopiero tych instytucji, które gdzieś indziej już prosperowały dobrze. Równocześnie zaś musiało się coś zrobić z Grochowem, Półcowizną, Ochotą, Okęciem i innymi gminami, które de facto były wsiami.

Zarząd miejski miał przed sobą ogromne zadania: i rozbudowanie miasta, które ożywiło się momentalnie w r. 1918 i z półmilionowego za Niemców przeobraziło się w rosnącą nieustannie stolicę wielkiego państwa, i opieki nad przedmieściami, cośniętymi całkowicie w rozwoju.

Trudności te pokonywał zarząd miasta pomyslnie do czasu kryzysu. Wprawdzie zawsze utyskiwano na magistrat i zarząd miasta, lecz nie chciało brać pod uwagę warunków, w jakich Warszawa musiała się rozbudowywać. Przesilenie gospodarcze kraju dotknęło miasto poważnie: dochody spadły, kłopoty rosły nieustannie. Przedsiębiorstwa miejskie poczęły da-

Zwirko na 1-em miejscu.

OFICJALNY WYNIK RAJDU LOTNICZEGO.

Berlin. (PAT). Start do rozstrzygającego lotu wysięgowego w rajdzie lotniczym dookoła Europy rozpoczął się z lotniska w Staaken o godz. 15-tej. Pierwszy startuje Zwirko o 15.15, który w 3 minuty potem przeleciał nad Tempelhoffem, kierując się w stronę Frankfurtu nad Odrą. Nad Frankfurtem Zwirko przeleciał o 15.42. Lotnik niemiecki Poss wystartował o 15.20 i przeleciał nad Frankfurtem o 15.47.

Berlin. (PAT). O godz. 16.41 Zwirko przelwał wstęgę na mecie jako pierwszy. W pół minuty potem przyleciał Morzig, który startował o 15.26.

Berlin. (PAT). O godz. 17.45 kierownictwo rajdu komunikuje ostateczne wyniki tymczasowej punktacji, ustalając wyraźne zwycięstwo por. Zwirki, który osiągnął 461 punktów, zaś faworyci niemieccy Poss i Morzig po 458.

Puchar przechodni dostaje się Aeroklubowi polskiemu, który organizuje następne zawody europejskie. Jak wiadomo trzy zwycięstwa uprawniają dany kraj do zachowania pucharu. Niemcom nie udało się zatrzymać go mimo dwukrotnego zwycięstwa Morziga w latach poprzednich.

Nie będzie zmiany formy rządu oświadcza kanclerz Papan.

Berlin, 28 sierpnia. Na zjeździe związku chłopskiego Niemiec zachodnich w Muenster w Westfalii wygłosił dziś kanclerz Rzeszy v. Papan wielkie przemówienie, w którym omówił plany gospodarcze rządu Rzeszy. „Aby te plany zrealizować — mówił kanclerz — należy się uwolnić od wpływów partii politycznych. Jeśli konstytucja mówi, że władza pochodzi od narodu, to nie może to oznaczać, aby władza państwowa stała się igraszką w rękach stronnictw. Mówi się dziś o koalicji między centrum a narodowymi socjalistami. „Ja w tę koalicję nie mogę wierzyć, ponieważ sprzeczną jest z hasłami antyparlamentarnymi narodowych socjalistów. Chodzi w tym wypadku o podstęp;

jedną partią pagułę drugą zniszczyć. Takiej gry zakulisowej obecna ciężka sytuacja kraju nie zniesie. Inna rzecz, że nie myślimy o zmianie zasad konstytucji ani o zmianie formy rządu. Myślimy, jak wiele milionów ludzi ryłało podczas wojny na froncie i dlatego wzywam wszystkich: myślcie o Niemczech“.

Dr Luther nie ustępuje.

Berlin, 28 sierpnia. Z kół miarodajnych demontują pogłoskę, obiegającą sfery polityczne i finansowe niemieckie, jakoby prezes Banku Rzeszy, dr. Luther zamierzał ustąpić.

Konowalec prowadził rozmowy z Hitlerem?

„Kurjer Lwowski“ donosi z Pragi, że tamtejsze „koła emigracyjne ukraińskie“ interesują się bardzo żywo pertraktacjami, jakie ostatnio toczyły się między „atamanem“ Konowalcem a Hitlerem na temat wspólnych spraw politycznych.

Pertraktacje zmierzały do ustalenia programu pracy dla Konowalca na wypadek, jeżeli Hitler dojdzie do władzy w Niemczech. Kierowana przez Konowalca Ukraińska Organizacja Nacjonalistów ma być w tym wypadku całkowicie zorganizowana i odpowiednio wyposażona.

Jakkolwiek bliższych szczegółów pertraktacji dotąd nie ujawniono — pewnym jest to, że w rozmowach między Konowalcem a Hitlerem pośredniczył b. kpt. ukraiński Jarry, s. „Osteuropäische Korrespondenz“.

Kongres pokoju w Wiedniu.

Wiedeń. (PAT). Dnia 4 września rozpoczyna się w Wiedniu obrady XXIX międzynarodowego kongresu pokoju światowego. Obrady odbywać się będą w sali dawnej Rady państwa. W tym celu sala, która od przewrotu nie była używana, będzie odpowiednio przysposobiona. Obrady zagał m. in. prezydent rady narodowej Renner i kanclerz dr. Dollfuss. Kanclerz Dollfuss zgodził się na objęcie przewodnictwa kongresu.

POKAZ SAMOLOTU POLSKIEGO W LIZBONIE.

Lizbona, 28 sierpnia. (PAT) Na tutejszym lotnisku odbył się pokaz lotów polskiego samolotu myśliwskiego „P. XI“. Samolot pilotowali kolejno oficer polski, następnie oficer portugalski. Pokaz wypadł znakomicie. Ewolucjom samolotu polskiego przyglądały się władze lotnicze oraz tłumy publiczności. Obecni byli także oficerowie okrętu R. P. „Iskry“.

stało 10 oskarżonych b. więźniów brzeskich, jeden z oskarżonych b. poseł Sawicki został uwolniony od winy i kary.

Proces brzeski w sądzie apelacyjnym.

Prasa donosi, że w czasie sesji wrześniowej Sądu Apelacyjnego w Warszawie rozpatrywana będzie sprawa b. więźniów brzeskich, skazanych 13 stycznia br. przez Sąd Okręgowy w Warszawie w składzie: p. Hermanowski (przewodniczący), pp. Rykaczewski i Leszczyński (wotanci) z powołaniem się na art. 102 część I. (utworzenie spisku) na kary od półtora roku do trzech lat więzienia. Skazanych zo-

Co słychać w Krakowie.

Poniedziałek 29: św. Sabiny.
Wtorek 30: św. Róży Limasńskiej.
Wtorek: wschód słońca o godzinie 5.06, zach. o godzinie 18.54.

HUDASZEK WYBRAŁ SIĘ NA KRADZIEŻ zaopatrzonego bogato w rozmaite złodziejskie narzędzie. Przechodzącemu policjantowi wydał się podejrzany osobnik, spacerujący po noy z teczką pod pachą. Rewizja potwierdziła podejrzenia i 25-letni złodziejczek powędrował do kozy.

OSZUKANO P. KWOKE, która przybyła do Krakowa ze Sosnowca, by odwiedzić swą ciotkę. Na ulicy spotkała pewnego przystojnego młodzieńca, który zaoferował jej szczeroty pierścienek... za 20 złotych. P. Marja stargowała i ostatecznie kupiła pierścien za 10.50 zł. Wróciwszy do domu pokazała swą ciotkę nabytek, ale tu spotkała ją przykreść. Ten, nędznik oszukał cię! — krzyknęła i opadła ze wzruszenia na fotel. Znajomy jubiler potwierdził feralną wiadomość. — Straciłam 10 złotych — rzekła p. Kwoka — a lajdak takie wzbudzał zaufanie!

FALSZYWY URZĘDNIK SKRADŁ DOLARÓWKĘ. Hoffmanówna Emilia, Al. Krasiniego 12, zgłosiła, że N. N. osobnik podając się za urzędnika sądowego zażądał od niej okazania mu obligacji pożyczkowej dla kontroli. Po kontroli zauważyła brak jednej dolarówki. Za oszustem wszczęto poszukiwania.

RZEŹNIK DOTKLIWIE POBITY. Dnia 27 bm. Józef Wajda, lat 45 rzeźnik z Piasków Wielkich, został dotkliwie pobity przez Jakóba Trasia z Piasków, skutkiem czego odniósł kilka klutych ran i przewieziony został przez Pogotowie Ratunkowe do szpitala św. Łazarza. Narazie nie stwierdzono przyczyny bójk.

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO.

Poniedziałek: „Królowa Przedmieścia” (ceny miejsc zmniejszone).
Wtorek: „Królowa Przedmieścia” (przedostatnie przedstawienie sezonu — ceny miejsc specjalnie zmniejszone).

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

SWIT: I. „Angelita”. II. „Zdrójca z zachodu”.
WANDA: „Patrol” (Berthelmes).
APOLLO: „Niech żyje wolność”.
SZTUKA: „Na śląskiej drodze”.
SŁONCE: „Burza nad Azją”.
UCIECHA: „Flip i Flap w Legji cudzoziemskiej”.
ADRIA: „Na dworze króla Artura”.
PROMIEN: „Naszynnik królowej” (Diana Karenne).

KINO DOMU ŻOŁNIERZA POLSKIEGO: Od poniedziałku 29 do 31 sierpnia film p. t. „Chińska papuga” (w gł. rolach Anna May Wong i So Jin).

CHÓR SYKSTYŃSKI Z RZYMU. Chór Sykstyński przybywa do Polski (i do Krakowa). Dawno już zapowiadano tę uroczystą artystyczną — ale teraz dopiero (w połowie września) obietnica musi być spełniona. Kto nie słyszał o tym wspaniałym chórze (60 osób), który uczestniczył we wszystkich uroczystościach Watykanu już od 14 wieków. Ci, którzy mieli możliwość słyszeć go w świątyniach rzymskich — czy to w bazylice św. Piotra — czy arcybazylice Laterańskiej, mówią, że potężne pieśni przezeń wykonane, porwają, podbijają bezwzględnie wszystkich bez różnicy przekonań czy wyznań. Na jego czele stoi wybitny znawca muzyki, kierownik chórów papieskich, Monsignore Rafaelo Casimiri.

OMAL NIE KATASTROFA KOLEJOWA.

W sobotę wieczorem pociąg posp. jadący z Zakopanego do Krakowa, uszkodził łuk toru między stacjami Suchą i Skawcami. Wskutek tego doznały znacznego opóźnienia dalsze pociągi pasażerskie. Wdrożone dochodzenia ustaliły, czy winę w tym wypadku ponosi dział służby drogowej, czy też uszkodzenie nastąpiło wskutek zbyt szybkiej jazdy.

Celem uregulowania nakładu prosimy o jak najrychlejsze uregulowanie prenumeraty.

Kinoteatr dźwiękowy „WANDA” ul. św. Gertrudy L. 5.

Wyświetla dziś wielki rowelacyjny program. Film który wszystkich olśni, wzruszy, oczaruje, wprowadzi w zdumienie. — Krzyk brawury — entuzjazm świata — cud techniki.

PATROL

wielki pean poświęcenia i bohaterstwa. — Arcydzieło filmowe zakrojone na niebywałą skalę. — Film który pozostawia większe wrażenie aniżeli słynny obraz „Na Zachodzie bez zmian”.

W rolach głównych:

Ryszard Berthelmes, Douglas Feirbanks jr. Neil Hamilton.

Brawurowe zdjęcia walk w powietrzu wykonane przy współudziale całego korpusu lotniczego Stanów Zjednoczonych. — Ponadto w programie najnowszy tygodnik dźwiękowy „FOXA”

Początek o godzinie 5, 7, 9.10 — w niedzielę i święta od godziny 3, 5, 7 i 9.10 wieczorem.

Ceny miejsc zmniejszone.

Program Nr. 53.

W sobotę dnia 27 bm. o godz. 3 popoł.

W niedzielę dnia 28 bm. o godz. 11.30 przedp.

Poranki filmowe

A W A N T U R N I C A

W roli głównej Gine Manes.

Ceny miejsc od 49 groszy.

O pogodzie i powracających letnikach.

Jeszcze w początkowych dniach sierpnia, gdy pogoda „rozkisła się”, a deszcz lał bez nadziei, dużo letników, zniechęconych nie pogodą, wracało do miasta. Ostatnie jednak dwa tygodnie sierpniowe były wprost fenomenalne i swym nieposzlakowaniem błękitnym niebem, oraz łagodnym upałem zachwyciły wszystkich. Każdy też jak może wykorzystuje piękne dni na wycieczki, na kąpiel i stara się nie myśleć o tem, że właściwie niedużo już nas dzieli od jesieni... Niewesołe są też prognozy meteorologiczne na najbliższą przynajmniej przyszłość. Nad środkowymi i południowymi Niemcami leży warstwa zimnego powietrza, która zwolna, lecz stale posuwa się ku wschodowi. Już na Pomorzu i zachodniej Wielkopolsce sygnalizują częściowe zachmurzenie i ochłodzenie. Na razie u nas wieją ciepłe wiatry z południa i południowego zachodu, ale już niedaleko od nas kłębią się masy zimnego powietrza, które grożą zasadniczą zmianą pogody. Miejmy nadzieję, że nadchodząca niepogoda będzie przejściowa i że doczekamy się pogodnego września i umiarkowanego października. Zresztą...

Wakacje się skończyły. Wraca młodzież do szkół, a z nią, przeważnie rodzice. Ostatnio kwestja pogody staje się mniej aktualną, niż to było w czasie miesięcy letnich...

Kraków obecnie zaczyna nabierać żywego tętna, niż w czasie rozpalonych wakacji. Dużo letników, wracających z Zakopanego i uzdrowisk podgórskich, zatrzymuje się w przejeździe w Krakowie, by odnowić wspomnienie Wawelu i Sukiennic i pospacerować w cieniu rozległych plant.

Powoli wróci nasze miasto do normalnego trybu życia. Rozpocznie się codzienna praca; jednych w urzędzie, innych przy warsztacie, najmłodszy zaś zasiądą w ławach szkolnych, by — jak to się zwykle mówi — „z nowym zapalem” zabrać się do roboty... Właściwie chodzi tu tylko o to, że młodzież, wynudziwszy się (lub wybawiwszy) w ciągu dwóch miesięcy, dla odmiany i ciekawości chwyci do ręki książkę... Oczywiście nie należy na to patrzeć ani zbyt pesymistycznie, ani jednostronnie. Są niewątpliwie tacy młodzi, którzy z szczerą radością i zapalem zabiorą się do nauki. Miejmy nadzieję, że takich jest większość...

W każdym razie wrócili wszyscy z letnisk rozlawni, odświeżeni, opaleni i z mniejszą nieufnością patrzą w przyszłość, choć „kryzys” szczerzy zęby i grozi zimą... Musimy mieć wiarę w przyszłość, tyle złego czasu przetrzymaliśmy, to też chyba dobruśmy do pomyślniejszego okresu.

K. N.

ZNANE Z DOBROCI ZIOŁA LECZNICZE

Dra. BREYERA

polca:

Drogerja — Perfumerja — Skład apteczny

Im. św. Teresy

STEFAN HYL Kraków, ul. Wiślna 6.

Telefon 188-09

Stale na składzie: perfumy, wody kolońskie, pudry, (także na wagę), mydła, kremy wszelkie kosmetyki, szcetki, przybory do golenia, pasty do zębów, puderzniczki, farby do włosów, gąbki i rękawice do mycia, zioła, leki, opatrunki, wody mineralne.

Na prowincję odwrotnie za zaliczeniem.

Hallerczycy w obronie Pomorza.

Zebrań na zjeździe kwartalnym Zarządu Głównego i Prezesów Chorągwi Hallerczyków w dniu 31 lipca, 1932 r. nad morzem polskim w Hallerowie pod przewodnictwem gen. Józefa Hallera, uchwalamy jednogłośnie następującą deklarację:

„Wobec krążących pogłosek w kraju i zagranicą o możliwości naruszenia granic zachodnich i dostępu do morza, tudzież wobec coraz butniejszych wystąpień niemieckich w Berlinie i Gdańsku, oświadczamy w poczuciu pełnej odpowiedzialności, że naród polski bez względu na różne przekonania polityczne, nie pozwoli

nigdy na uszczuplenie swojego stanu posiadania.

My byli żołnierze, świadomi okropności wojny, którą przeżyliśmy, nie zawahamy się przed ponownym chwyceniem za broń, gdy grozi naruszenia granic nad nami zawisnie.

Niema bowiem takiej ceny, za którą zgodzilibyśmy się odstąpić jakakolwiek cząstkę ziemi naszej, a zwłaszcza najcenniejszego skarbu naszej potęgi, jakim jest Pomorze i morze polskie.

Niechaj świat cały wie, że naród polski gotów jest walczyć nieugięcie do ostatka wbrew wszystkim apostołom obłudnego pokoju światowego.

Oświadczamy wkońcu, że ci, którzy w zaślepieniu swem lub obłudzie odważyli się frymarzyć ziemią pomorską uznani będą przez cały naród za zdrójców własnego kraju i że zasłużona kara ich nie ominie”.

Szkoła pielęgniarstwa dla kobiet

otwarta w Poznaniu.

W kwietniu bieżącego roku została założona w Poznaniu nowa placówka kulturalna, szkoła dla pielęgniarzek społecznych. Nowo otwarta szkoła przedewszystkiem wzięła sobie za zadanie wychowanie pielęgniarzek społecznych i do celu tego został dostosowany program nauczania. Uczennice szkoły przygotowują się zatem do pracy w ośrodkach zdrowia, w stacjach opieki nad matką i dzieckiem, sta-

acjach przeciwgruźliczych i jagliczych i t. p. instytucjach opieki społecznej w dziedzinie zdrowia.

Szkoła została założona przez Okręgowy Związek Kas Chorych w Poznaniu. Dobre znankomitych prelegentów wykładających w szkole, zapewnia nowej uczelni wysoki poziom naukowy i wychowawczy. Od września b. r. zyskuje szkoła dom własny, położony przy ul. Noskowskiego 1, bezpośrednio przy parku Moniuszki. Położenie gmachu, oraz jego urządzenie higieniczne, zapewniają uczennicom pobyt w warunkach zdrowotnych i kulturalnych. — Szkoła przyjmuje kandydatki, które ukończyły 20 rok życia i posiadają wykształcenie co najmniej w zakresie 6 klas szkoły średniej. Adeptki szkoły są obowiązane do mieszkania w internacie szkolnym. Program nauczania obejmuje okres dwuletni, a opłata za całkowite utrzymanie wraz z nauką wynosi 120 zł. miesięcznie. W październiku b. r. szkoła otwiera podwoje na przyjęcie uczennic na nowy, rozpoczynający się kurs i należy spodziewać się, że przyciągnie liczny zastęp młodych kobiet inteligentnych, pragnących pracować zawodowo, a zarazem urzeczywistnić swoje ideały życiowe w pracy społecznej.

Sport.

Wioślarze polscy na mistrzostwach Europy w Białogrodzie.

W dniach od 1—4 września rozegrane zostaną w Białogrodzie doroczne regaty wioślarskie o mistrzostwo Europy. Do zawodów zgłosiło się 12 państw. Polski Zw. Tow. Wioślarskich mimo braku olimpijczyków postanowił wziąć udział w zawodach. Polacy walczyć w dwóch podwojnej, w dwóch ze sternikiem, w jedykach i w czwórce ze sternikiem. Ogółem startuje 14 wioślarzy. W jedykach barw polskich bronić będzie Verey z AZS krakowskiego. W dwóch ze sternikiem Polskę reprezentuje osada K. W. Wioślarek. W dwóch podwojnej AZS. Kraków, w ósemce i czwórce ze sternikiem OP. Poznań. Delegatami na międzynarodowy kongres wioślarski są: Lotfi, Sperry i Bojańczyk.

CRACOVIA — WARSZAWIANKA 5:1 (3:0).

Dziś w niedzielę na boisku Cracovii rozegrano zawody ligowe w piłkę nożną między drużyną Cracovii a Warszawianką. Drużyna Cracovii po zaciętej walce zdołała pokonać Warszawiankę. Bramki dla Cracovii strzelili: Kubiński 4, Doniec 1, jedna samobójcza dla Warszawianki.

Sędzia p. Wardęszkiewicz z Łodzi.

Legja — Czarni 2:0.

Pogoń — 22 p. p. 4:2.

ZAWODY O WEJŚCIE DO LIGI.

Podgórze — Warta (Zawiercie) 2:0 (1:0)

FINLANDJA CHCE ROZEGRAC MECZ

BOKSERSKI Z POLSKĄ. Fińska prasa sportowa donosi, iż fiński związek bokserski projektuje rozegranie w sezonie jesiennym szeregu meczów międzypaństwowych, a m. in. z Polską i Włochami. Prasa szwedzka atakuje z tego powodu Fiński Zw. bokserski dowodząc, iż rozegranie 5 meczów reprezentacyjnych w ciągu jednego sezonu jest rzeczą zupełnie niemożliwą. Znamienna jest tendencja szwedzkich kół sportowych, które domagają się ze względów politycznych ograniczenia stosunków sportu fińskiego wyłącznie niemal do państw skandynawskich i Niemiec.

„Zabity w Szanghaju, a zmarłych-wstały w Los Angeles.

Niedawno w czasie walk japońsko-chińskich w Szanghaju pojawiły się pogłoski w dziennikach zagranicznych, że słynny rekordzista w pływaniu japoński Tsuruta został za bity pod Wusung w pobliżu Szanghaju.

Na obecnej olimpiadzie w Los Angeles ku zdziwieniu wszystkich, zjawil się Tsuruta, aby bronić barw swego kraju. Zajął nawet pierwsze miejsce w jednej z konkurencji.

Podobno w jednej z budapeszteńskich kawiarni, gdzie kaczka o śmierci Tsuruty została ukuta, ma być wmurowana tablica z następującym napisem: „Tu zginął z ręki Węgier, Tsuruta, zabity w Szanghaju a zmarłych-wstały w Los Angeles”.

Humor

Wyjątkowy Szkot: — Przedział w wagonie. Stary Szkot z chłopem. Szkot trzyma w ręku zegarek i śledzi bacznie ruch wskazówek. Nagle zrywa się z ławki, woła konduktora. Na pytanie zdumionego funkcjonariusza, o co chodzi, odpowiada Szkot:

— Chcę zapłacić różnicę w cenie biletu z mego siostrzeńca w tej chwili osiągnął pełne dwadzieścia lat.

Od soboty
dnia 27 sierpnia

w kinoteatrze

»SWIT«

DOM KATOLICKI
Straszewskiego 18.

Wielki podwójny program!

ANGELITA

Doskonały film z życia poszukiwaczy złota Kalifornia w XVIII wieku — Niezwykle interesująca treść — Film ten, ze względu na rowelacyjne ujęcie reżyserskie i wybitnie sensacyjne podłoże — przewyższa wszystko co stworzono dotychczas w dziedzinie wielkich filmów.

W głównej roli RENEE ADOREE Reżyserji ALLANA DWANA

Wielki film sensacyjny

ZDRAJCA Z ZACHODU

Akcja filmu rozgrywa się na pograniczu stanu Utah a Kalifornii. Wspaniałe okolice nad Missourii. — Wiele sensacyjnych przygód. — Szalona odwaga.

Początek przedstawień w dni powszednie o godz. 5.30 i 7.30. W niedziele i święta od 3.30

Na ziemiach Rzeczplitej

Ulgi dla rolników, poszkodowanych klęską rdzy.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie ulg dla rolników poszkodowanych rdzą zarządziło zebranie przez gminy danych o wysokości szkód wyrządzonych na pszenicy przez rdzę i przesłanie zebranych informacji do dnia 10 września b. r. biurom powiatowym do Spraw Finansowo-Rolnych.

Na podstawie tych informacji Biura do Spraw Finansowo-Rolnych będą wydawały rolnikom zaświadczenia dotyczące klęski rdzy, dla uzyskania ulg przy spłacie krótkoterminowych pożyczek z kredytów krótkoterminowych w Bankach Państwowych, oraz dla uzyskania odroczeń spłaty należności z kredytu długoterminowego tychże Banków i innych Instytucji kredytu długoterminowego.

Dalej Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych poinformowało, że w powiatach: wadowickim, krakowskim, bocheńskim, myślenickim, brzeskim, ropczyckim, nowosądeckim, tarnowskim, oraz na terenie gmin b. powiatu pilzneńskiego przyłączonych do powiatu jasielskiego, posiadających większy odsetek gruntów obsianych pszenicą, a specjalnie dotkniętych klęską rdzy, Państwowy Bank Rolny i Bank Gospodarstwa Krajowego zarządza wstrzymanie ściągania przypadających im należności, do czasu opracowania przez Powiatowe Biuro przekazywanych przez gminy materiałów informacyjnych, jednak nie dalej jak do dnia 30 września b. r. — co nie wyklucza obowiązku dotrzymania przez dłużnika terminu płatności weksla, względnie uzyskania jego prolongaty.

—:—

WIERNE SERCE PSA. W Gniewkowie pow. inowrocławskiego zanotowano niezwykle wypadek przywiązania psa do człowieka. Zmarł tam niedawno ks. prob. Wiliński, który posiadał przez długie lata psa owczarskiego. Gdy w trumnie przewieziono zwłoki proboszcza do plebanji, zauważono, że pies obchodził kilkakrotnie trumnę, wyjąc niemiłosiernie. Odprowadzono go w kąt drugiego po koju, gdzie nie przestawał zawodzić.

W pewnej chwili żalose wycie psa umilkło. Nie zwrócono zrazu na to uwagi, dopiero po pewnym czasie stwierdzono, że pies leży bez znaku życia. Przywołany lekarz weterynaryjny stwierdził przy sekcji udar serca.

Z całego świata.

Postępy katolicyzmu w Szwecji.

Chociaż na ogólną liczbę Szwedów około sześciu milionów przypada tylko 4000 katolików można powiedzieć, że liczba katolików powoli wzrasta. W Sztokholmie została poświęcona nowa kaplica pod wezwaniem błg. Jana Bosco a oddana pod opiekę Salezjanów. Kaplica ta posiada cenny obraz Edwarda Baggrena, przedstawiający 12 Apostołów.

Po 400-letnim wygnaniu wrócili OO. Dominikanie do Szwecji, zakładając od razu szpital i budując kaplicę. Powstała obecnie biblioteka katolicka i założono katolickie biuro prawne, którego zadaniem odpiranie napaści na Kościół katolicki oraz zaznajamianie katolików szwedzkich z większym wydarzeniami w świecie katolickim, tak w kraju, jak i zagranicą. Ostatnio otworzono kaplicę w Bromolla i Lincoping, gdzie Msza św. jest odprawiana. Ubiegłego roku przybyły do Szwecji polskie zakonnice, siostry Służebniczki Marji w celu czuwania nad emigracją polską. (KAP).

Identyfikacja zbrodniarzy całego świata

Staraniem ministerstwa sprawiedliwości tworzy się w Waszyngtonie międzynarodowy t. zw. „Clearing House” dla identyfikacji zbrodniarzy całego świata. Archiwa tego instytutu posiadać będą bogaty zbiór nietylko odcisków palców se tek tysięcy zbrodniarzy, ale także wszystkie dane, dotyczące ich curriculum vitae. Rząd amerykański porozumiał się już z rządami przeszło 20-tu państw, z którymi zawarł umowy dotyczące wymiany odpowiednich dokumentów.

163.161.700 liczy ludność Sowieców.

Główny urząd statystyczny Z. S. S. R. ogłasza sumaryczne zestawienie ruchu ludności za okres pięcioletni. Ogólna liczba ludności w Sowieciech, która wynosiła w 1926 r. 147.027 tys. 900 zwiększyła się o 16.134.800 i wynosiła na dzień 1-go stycznia 1932 r. 163.165.700. Polityka uprzemysłowienia przyczyniła się do znacznego wzrostu ludności miejskiej. Roczny przyrost ludności Moskwy i Leningradu wynosi przeciętnie około 10 proc., w niektórych zaś miastach, jak np. Stalingradzie, Czelabińsku. Niższym Nowogrodzie i Charkowie przyrost roczny ludności stanowi przeciętnie od 15 do 25 proc. W roku bieżącym wskutek agrarnej polityki rządu sowieckiego zanotowano intensywny odpływ ludności ze wsi do miast.

„APOLLO” w teatrze świetlnym

Dziś, piątek 26 bm. premiera

Najwspanialsza uczta artystyczna! — Wielki romantyk RENE CLAIRE podbił cały świat najnowszym bezkonkurencyjnym arcydziełem filmowym!

„Niech żyje wolność” (A nous la liberte!)

uporny romans, ilustrujący jak miłe i radosne jest życie swobodne, nieskrępowane konwencjami, pełne zabawy, wesołości beztroskiej i humoru! — Realizował przestawny reżyser chluba świata RENE CLAIRE. — Główne role kreują najwybitniejsi artyści europejscy HENRYK MARCHAND, RAJMOND CORDY, ROLLA FRANCE, PAUL OLIVER, ANDRE MICHAUD, GERMAINE AUSSEY, JACQUES SHELLY, ALEKSANDER D'ARCY dając mistrzowski koncert gry! — „Niech żyje wolność” to najcudowniejszy poemat prawdziwego ludzkiego życia, nieskrępowanego przymusem!

„SZTUKA” w kinoteatrze

Od, piątku 26. bm.

Najnowsze zdjęcia z Olimpiady, Wytwórni Fox-Film.

Kusociński zwycięzca! Otwarcie Olimpiady! — Przemówienie wiceprezydenta Cuortisa! — Defilada drużyn przed prezydentem! — Bieg Kusocińskiego na 10 000 mtr. — Wręczenie nagrody przez komitet! — Podniesienie flagi polskiej i hymn narodowy polski odegrany przez orkiestry! — Przemówienie Kusocińskiego!

Kapitałne arcydzieło erotyczne, pełne niewysłowionego uroku i piękna!

NA SLISKIEJ DRODZE

Niesmiertelny czar miłości ujęty w ramy najcudniejszego da stwarza fascynującą całość! Zar południowego słońca. — Poezja morza. — Świat rozkoszy. — Żądza użycia. — Przepiękne kobiety. — Luksusowe dancingi. — W roli głównej: znane gwiazdy ekranów amerykańskich **Dorothy Jordan, Nardie Albricht, Tomas Meighan.**

Niema, jak kąpiel!

Z jakąż rozkoszą pędzi gromada chłopców przez chłodne fale rzeki! Są to ostatnie rozkosze kończących się wakacji...

Teatr świetlny „UCIECHA” Starowiślna 16.

Od czwartku d. 25 sierpnia 1932.

SMIECH ZABAWA HUMOR

na potęgę nieprzerwane pasmo wesołości! najwesoła z wesołych! w 1000 najzabawniejszych kawałów!

Pierwszy film sezonu 1932—33. Pierwszy i najnowszy film prod. „METRO” 1932—33.

Dwaj najulubieńsi królowie humoru

FLIP I FLAP

W rekordowej, wielkiej arcykomedji

W LEGJI CUDZOZIEMSKIEJ

Znakomici humoryści, dziś już wielcy artyści występują w wielkiej arcykomedji.

Przedstawienia codziennie o godz. 5, 7 i 9. W niedzielę od godz. 3 popoł.

Ceny miejsc już od 60 gr. — Najtaniej i najlepiej w Uciesze!

Osobliwa zemsta mechanika.

Mechanik centrali telefonicznej w Caen (Francja), którego wydalono ze służby, wpadł na pomysł osobliwej zemsty. Zwerbował on grupę bezrobotnych, z którymi wędrował wzdłuż linii telegraficznych i telefonicznych w Normandji. Pod jego kierownictwem i za jego wskazówkami robotnicy przecinali przewody, druty i łączyli je potem dowolnie, powstał stąd niesłychany zamęt w komunikacji telefonicznej i telegraficznej, która jest już od kilku dni zupełnie unieruchomiona w całej Normandji.

SENTENCJE MUSSOLINIEGO NA FRONTONIE RATUSZÓW WE WŁOSZECH. Rada miejska m. Bastiglia postanowiła umieścić na frontonie ratuszu miejskiego znaną sentencję Mussoliniego: „Wszystko w państwie, nie przeciw państwu, nie poza państwem”. Rząd przyjął z uznaniem inicjatywę rady miejskiej w Bastiglii i postanowił zalecić wszystkim radom miejskim w Italji pójście za przykładem kolegów w Bastiglii.

Radio.

Świat za 10 lat pokryje siłą fantastycznej mocy.

W związku z nową ekspedycją doświadczalną radio-morską znakomitego promotora radijofonii markiza Marconiego, w Ameryce zainteresowano się tajemniczymi ruchami okrętu naukowego w zatoce geneueńskiej.

Natychmiast po zjawieniu się parowca, na którym przybył z Londynu na wody geneueńskie, sen. Marconi — do Genui przybyło kilkunastu dziennikarzy. O tajemniczej wyprawie Marconiego wiadomo przecież, że ma na celu wypróbowanie działania na odległość fal ultra-krótkich. Z doświadczeń poprzednich wiemy, że Marconi'emu udawało się już z odległości kilkuset mil morskich, zapalać i gasić, w Genui i w Rzymie lampy elektryczne na ulicach tych miast. Niewątpliwie, w tym kierunku dzia-

lania „niewidzialnych promieni” prowadzi Marconi dalsze próby.

Nie mogąc uzyskać z Marconim wywiadu, dziennikarze anglosascy upatrzyli chwilę na lądzie, gdzie z Marconim współpracuje — mniej znana może szerszemu ogółowi, ale też znakomitość w dziedzinie radijofonii — pionier i wynalazca, hr. Arco. Mąż ten potwierdził, że Marconiemu chodzi o rozszerzenie wiedzy praktycznej w dziedzinie fal krótkich. Wszakże hr. Arco zwrócił uwagę dziennikarzy na inne, doniosłe zadanie radijofonii i radiotechniki wogóle, a mianowicie podział kuli ziemskiej na obwody radijofoniczne o gigantycznej mocy nadawczej.

Zastanawiając się nad wzrastającą trudnością uzyskania dobrego odbioru programów radiowych, Arco przewiduje, że niebawem każde państwo posiadać będzie jedną centralną stację nadawczą o mocy około 10.000 kilowatów. Taką stacją pracować będzie na falę długiej — od 1.500 do 3.000 metrów.

Fantastyczna energia nadawcza stacji centralnych, zapewni doskonały odbiór programów radiowych we wszystkich zakątkach „radijofonizowanych” części świata o każdej porze dnia i nocy, przy najprostszych urządzeniach odbiorczych. Zdaniem hr. Arco, technika odbiorcza pójdzie w kierunku udoskonalenia aparatów kryształkowych z zastosowaniem głośnika.

Spełnienia swych przewidywań hr. Arco oczekuje w okresie najbliższych lat 10-ciu. Jego zdaniem, energia nadawcza 10.000 kilowatów, nie powinna być uważana za fantastyczną. Wszak już dziś mamy silniki o mocy półtora tysiąca koni... unoszące się jak piórka, w powietrzu. Takie silniki zastosowano już w angielskiej awiacji wojskowej. To też — zdaniem Arco — niema żadnych przeszkód do wyposażenia stacji radiowych, opierających się przecież o ziemię, w aparaturę o energii zaledwie 6 razy większej, niż ta, której używa się do pędzenia jednego samolotu.

Uczony włoski pamięta jednak o tem, że nowa radijofonia będzie musiała, jak radijofonia dzisiejsza, uwzględniać także odrębności kulturalne i gospodarcze poszczególnych dzielnic wielkich państw i krajów a nawet miast. Te też w przyszłości, obok wielkich stacji narodowych, po jednej w każdym państwie, prowincji i wielkie miasta będą miały własne stacje nadawcze, krótkofalowe. Dzięki małemu zasięgowi i różnicy długości fal, o wielkiej rozpiętości, stacje te nie będą przeszkadzały sobie, jak to jest dziś, gdy liczne stacje nadawcze pracują w pasie fal od 20 do 600 mtr.

Z. Citi.

SZKOŁA MUZYCZNA

w Krakowie, ul. MIKOŁAJSKA 32 mieszka dyrekcja: **M. STEIN**

Główne przedmioty: fortepian, skrzypce, altówka, wiolonczela, śpiew, rytmika, plastyka, i przedmioty teoretyczne; historia muzyki; zasady muzyki, harmonja, solfeż. Kursa przygotowawcze do egzaminu państwowego na nauczycieli muzyki; przedszkole muzyczne.

Grono nauczycielskie: pp. Ludmilla Barwickówna, Stefanja Gorecka, Wanda Haberzanka, Kazimiera Liban-Lipszycowa, Olga Łepicka, Maria Mściwiewska, Dorota Stojnowa, Maria Ciemiela—Trzczyńska, Fr. Konior, Prof. Dr. Reiss doc. U. L. E. Nico, L. Lux, M. Stein inni

Wpisy przyjmuje sekretariat szkoły od dnia 24 sierpnia przy ul. Mikołajskiej 32 mezanin, a to w godz. od 11—1 przed i od godz. 8—7 po południu.

Blizsze szczegóły będą podane w afiszach.

Programy stacji radiowych.
Poniedziałek, 29 sierpnia 1932 r.

Kraków, (312.8) G. 11.58 Sygnał czasu; 12.10 Przegląd prasy; 12.20 Płyty gramofonowe; 12.40 Komunikat meteorologiczny z Warszawy; 12.45 Płyty gramofonowe; 13.00 Komunikat gospodarczy z Warszawy; 13.10 Płyty gramofonowe; 13.30 Przegląd komunikacji z Warszawy; 13.40 Płyty gramofonowe; 13.55 Transmisje z Warszawy; 14.15 Rozmaitości, komunikaty; 14.30 Program na dzień następnny; 14.35 Prasowy Dziennik Radiowy z Warszawy; 14.45 Odczyt p. t. „O bardzo wysokich temperaturach”, wygłosi dr. K. Zakrzewski, prof. U. J.; 15.00 Transmisje z Warszawy; 15.35 Wiadomości bieżące; 15.40 Wiadomości sportowe; 15.50 Muzyka tan. z Warszawy.

Lwów, (380.7) G. 15.40 Płyty gramofonowe i „Silva rerum”; 15.45 Sprawozdanie z akcji „Radio dzieciom”. 16.00 Transmisje z Warszawy.

Katowice, (408.7) G. 15.10 Intermezzo muzyczne; 16.25 Skrzynka poczt.-techniczna (K. Miłobędzki); 16.40 Pogadanka w języku francuskim z Warszawy; 17.00 Koncert z udziałem p. N. Stokowskiej (skrzypce); 19.30 Komunikat Strażactwa Śląskiego; 19.45 WI Wyszymirski „Bohaterka filmu myszka „Mickey”, czyli o filmie rysunkowym”.

Rzeczy ciekawe.

Wyścig o „Niebieską Wstęgę”

Wykonczony obecnie olbrzymi statek transoceaniczny „Rex”, wypłynie wkrótce pod flagą Italii na wody oceanu z portu w Genui. „Rex” ma podjąć próbę zdobycia „Niebieskiej Wstęgi” szybkości, która obecnie należy do niemieckiego statku „Europa”. „Rex” posiada 51.000 ton pojemności i wyposażony jest we wszelkie ulepszenia techniczne. Dotychczasowe próby jazdy daly wyniki zadawajace. Kwestja tylko, czy w tych czasach kryzysowych, gdy tyle wielkich statków stoi bezczynnie w portach, podróże „Rexa” będą się opłacały.

PAPIEROWE BUTELKI DO MLEKA, jako nakaz higieny, będą wkrótce obowiązywały dostawców mleka w Czechosłowacji. Przekonano się bowiem, że specjalnie spreparowane z papieru nieprzemakalne butelki, zaopatrzone w patentowany kapsel, uniemożliwiają fałszowanie mleka i posiadają poza to tę zaletę, iż po jednorazowym użyciu są wyrzucane, co zabezpiecza przed niedomociem i zabrudzeniem przy użyciu butelek szklanych. Ponieważ butelki z papieru są niezwykle tanie, kosztują parę halery za sztukę, konsumenci nie płacą drożej za mleko, a znów przemysł papierniczy zyskuje nowy rynek zbytu i nowe zastosowanie dla swej produkcji.

CZY WIECIE ZE... — Największy odsetek zaburzeń w odbiorze radiowym wywołany jest przez ruch tramwajów w miastach (24 procent) a 23 procent przez instalacje maszynowe, parowe i elektryczne. — Instytut doświadczalny w Forchheim wyhodował przez krzyżowanie różnych odmian gatunki tytoniu o zapachu miodu, kakao i kawy. — 50.000 młodzieży w Stanach Zjednoczonych, w wieku poniżej 16-tu lat, odbyło samodzielne większe podróże po kraju a nawet zagranicę. — W biurach amerykańskich wprowadzono zegary piaskowe trzy minutowe przy aparatach telefonicznych dla rozmów międzymiastowych.

HUMOR.

Dyskusja w Niemczech. Na rogu ulicy w Monachjum dyskutują gorąco o polityce dwaj jegomości. Otacza ich koło ciekawych. W pewnej chwili jeden z dyskutujących mówi: — Ależ panie, należę do tej samej partji, co pan... — Tem gorzej, nie możemy się zatem błąd. Lekarz swoje, pacjent swoje. Lekarz: Zalecam panu częste używanie kąpieli, ruch na powietrzu, lekką, przewiewną odzież. Mąż (wieczorem): Co ci przepisał lekarz? Żona: Pobyt przez 4 tygodnie nad morzem, trzy tygodnie pobytu w górach, co wymaga też sprawienia kilku odpowiednich sukien.

DLA P. T. NAUCZYCIELSTWA!

na rok szkolny 1932/33.

Księgarnia Krakowska, Kraków, ulica św. Krzyża 1. 13

poleca z wydawnictw z zakresu pedagogiki, metodyk, dydaktyk:

treści ogólnej:

ANDERSON G. L.: Ciche czytanie w świetle badań psychologicznych i pedagogicznych	Zł. 5.—	COSTER G.: Psychanaliza w zastosowaniu do ludzi normalnych	4.50	HALL - QUEST A. L.: Uczenie się pod kierunkiem w szkole średniej	12.—
AUFFRAY A.: Pedagogia Świętego	2.50	CRONER E.: Psychika młodzieży żeńskiej	3.20	HELLPERN M.: Zasady dydaktyki w zastosowaniu do zadań kursów uzupełniających dla praktykantów zawodowych	—75
BALEY St.: Psychologia wieku dojrzenia	11.—	DANYSZ A.: O wychowaniu	10.—	HELLMANN J.: Szkoły i zakłady dla dzieci anormalnych jako kwestja społeczna	—50
BANSZEL K.: Samorząd jako podstawa wychowania w szkole średniej	2.—	DAWID J. Wł.: Inteligencja, wola i zdolność do pracy	12.—	HESSEN S.: Podstawy pedagogiki	12.—
BINET A.: Pojęcia nowoczesne o dzieciach. Rozwój fizyczny i umysłowy u dziecka w wieku szkolnym	7.—	DĄBROWSKI P. Z.: Punktowanie jako metoda badań zmęczenia umysłowego	4.—	HOLEWIŃSKI J.: Budynek szkolny	1.20
Skala inteligencji Bineta-Termana. Część I-sza tekst, Część II., 28 tablic	7.—	DOUGALL M. W.: Psychologia grupy	13.80	HUGHES J. L.: Błędy w nauczaniu	—50
BORNHOLTZ T. Dr.: Organizacja i technika pracy wychowawczej w szkole średniej	3.—	DZIERZBICKA W.: O uzdolnieniach zawodowych nauczyciela - wychowawcy	3.—	IPPOLDT J.: Jak młodzież naszą zachęcić do czytania?	—80
BIELAŃSKI Z. X. Dr.: Zagadnienia wychowawcze	4.50	FALSKI M.: Materiały do projektu sieci szkół powszechnych	30.—	JAKÓBIEC J. Dr.: Podstawowe wskazania dydaktyczne	1.60
BOROWSKI Wł. M.: Wychowanie narodowe	4.20	FANCIULLI J.: Czar dziecięctwa	5.—	JELEŃSKA L.: Metodyka pierwszych lat nauczania	5.50
BOVET P.: Instynkt walki. Psychologia - wychowanie	6.—	FOERSTER Fr. W.: Religja, a kształcenie charakteru	14.—	CZERNY-BIERNATOWA Z. i STRASBURGER M.: Organizacja i metody pracy w szkolnictwie gospodarczym i żeńskim	11.40
BRANDSTÄTTER M.: Z doświadczeń rodziców i nauczycieli	1.50	FOERSTER Fr. W.: Szkoła i charakter. Zagadnienia moralno - pedagogiczne życia szkolnego	12.80	JOTEYKO J.: Jedność szkolnictwa ze stanowiska psychologii i potrzeb społecznych	2.—
BZOWSKI J. J.: Szkoła i rodzina, ich wzajemny stosunek i formy współżycia	1.50	GAŻYŃSKA J.: Obrazy i myśli z praktyki wychowawczej	—40	JOTEYKO J.: Poziom inteligencji uczniów gimnazjum niższego. Prace eksperymentalne	1.90
CIEMNIEWSKI J. Dr. X.: Poznanie i kształcenie charakteru. Część I i II.	18.—	GĄSIOROWSKA N.: Przegląd literatury historycznej popularnej	—50	KACZYŃSKA - GRZYWAK M.: Próby zastosowania tekstów do badania i organizowania pracy szkolnej	7.—
CHMIELEWSKI K.: Widnokreśli wychowawcze	1.—	GACKI Wł.: Książka nauczyciela. Rozważania na temat kultury duchowej nauczyciela	3.50	KERSCHENSTEINER G.: Charakter, jego pojęcie i wychowanie	5.—
CHRUSZCZYŃSKI M.: Projekt organizacji szkolnictwa I. Zasady organizacji. II. Programy i plany	1.20	GENTILE GIOVANNI: Reforma wychowania	8.20	KLEBANOWSKI S.: Zasady kierowania szkołą	2.50
CIEMBRONIEWICZ J.: Jak wychowywać dzieci w szkole elementarnej? Podręcznik praktyczny dla nauczycieli	—85	GOLIAS M.: Organizacja pracy domowej ucznia	1.—	KONIŃSKI K. Dr.: Szkoła na miarę (Projekt szkoły średniej indywidualizującej)	6.80
CLAPARÉDE E.: Szkoła na miarę	7.80	GREEN G. H.: Psychanaliza w szkole	8.—	KOPYCIŃSKI A. Dr. X.: Nasza młodzież szkolna	—10
		GROCH B. Prof.: O szkolnictwie polskim ze szczególnem uwzględnieniem wychowawstwa X. Br. Markiewicza	1.50	ZAKŁAD KÓRNICKI: O wychowaniu	7.—
		HAGEMEJER St.: Szkic przebudowy szkolnictwa niższego i średniego w Polsce	1.70		
		HAMAIDE A.: Metoda Decroly	5.—		

NA SKŁADZIE WSZELKIE PODRĘCZNIKI SZKOLNE, MAPY SZKOLNE i PODRĘCZNE, GLOBUSY, TABLICE DO NAUKI POGŁADOWEJ. — WYSYLKA NA ZAMÓWIENIA ZAMIEJSCOWE ODWROTNA. Koszta porta paczek niższe o 50%.

KAZIMIERZ N. GOLBA.

93

W cieniu wielkiej legendy.

POWIEŚĆ.

„Brat” z Wołynia odczytywał z arkusza punkty, które „środkowy” przemieniał w konkretne pytania, a „lewy” rozdrabniał w szczegóły.

Smagłowski nie miał tu nic do ukrywania, więc odpowiedział prawdziwie. Gdy jednak wymieniając uczniów, wspominał Goreckiego, poruszyli się wszyscy:

— Gorecki? co to za jeden?
— Syn starego, pośrednika interesów...
— Tego z Miodowej?
— Z Miodowej.
— Słyszycie, psiamać? — wrzasnął „środkowy”. — Ładny ptaszek! Zapisać to zeznanie i podkreślić czerwono!
— Dlaczego? — jęknął osłupiały Smagłowski.
— Dlatego, żeś pomidor, jego konfident! żeście, psiamać, obaj „pośrednicy interesów”.
— Syna mu uczyć...
— Na pośrednika interesów! na szpiega takiego, jak wy!

— Szpiega?! — porwał się eks-kleryk, jak oparzony. Zniewaga zwyciężyła w nim trwogę.
— Potwarz! niedźwiedź potwarz! — trząsał się, jakby chciał stracić błoto na siebie rzucone. Darował „pomidora”, nie mógł darować „szpiega”. — To nie ja, lecz mnie szpiegowano, mnie tu przywleczono. Stoje z twarzą odkrytą, a maski widzę przed sobą, za któ-

remi nie wiedzieć co się kryje! I kto tu naprawdę jest szpiegiem?

— Stulić gębę! — rzucił „środkowy”.
— Da, maćzat! — poparł go „prawy”.
— Trybunał mówi! — zaskrzeczał „lewy”.

Zrobiło się tak cicho, że nawet szepty za ścianą umilkły. Tylko zamaskowana trójca hamowała, sapiąc, swoje wzburzenie.

Po chwili dopiero poprawił się na zydłu „środkowy” i zdjął osadzone na masce prezesowskie okulary, do których noszenia nie był widocznie przyzwyczajony.

— Akt oskarżenia! — strzyknął w kierunku „Wołyńca”.

— Da, zaraz! — dobył „prawy” z pod płaszcza drugi arkusz papieru, drobnem pismem w trzech czwartych zapelniony, i nie podnosząc się z miejsca, jął czytać, zatrzymując się raz po raz i jękając, jego tenor, misternie wykoncyrowany.

W potężnym nurcie pogmatwanych przedziwnie zdań kłębiła się myśl główna, że Smagłowski oskarżony jest o działalność destrukcyjną wśród młodzieży cywilnej i wojskowej Warszawy, o podżeganie do ślepego buntu garstki szalonych, którzy nie mieli za sobą narodu. O nadużycie wielkiego imienia Napoleona dla zaburzenia spokoju. O to, że bezrozumnie, że na własną rękę sam...

Smagłowski zachnął się. Kubek w kubek to samo mówił mu już hrabia Sołtyk. Zgodność była uderzająca.

A potem dane, jakby z krainy fantazji skradzione! O tem, jakie są rozmiary jego sprzysiężenia, jakie miał wpływy w uniwersytecie, ilu konfidentów w pułkach stołecznych, ilu w prowincjonalnych...

Jakby z tysiąca i jednej nocy! jakby z jego marzeń najśmielszych ktoś jawę nagle uczynił!

Bo te marzenia nie były mu obce. Na samym dnie duszy leżały. Czyżby je wówczas w nieprzytom-

nym zapale przed hrabią Sołtykiem odsłonił? Czyżby istotnie sam nie wiedział, co gadał?

— Czy oskarżony przyznaje się — zagadnął przewodniczący — do winy, określonej w oskarżeniu?

Smagłowski zrozumiał, że sprawa jego jest przegrana. Sam siebie wydał niebacznie! Sam na siebie to oskarżenie podyktował. Sam siebie w wielkiego i groźnego wyolbrzymił człowieka. Sam podkreślił i rozdmuchał czyjeś zdradzieckie donosy! Zaczął Dawidowski, panny Kayzer może... lecz on sam to potwierdził i wielką rzecz z tego zrobił. On! — on! Miał-że tedy wystawić sam siebie jako oszusta i kłamcę?

A jednak w obronie własnej, w obronie przegranej sprawy...

— Nie mogę przyznać się do rzeczy — zaczął drżącym głosem — których nigdy nie miałem na sumieniu... bo tylko w krainie marzeń moich żyły i tam... pozostały.

— Słuchaj, pomidorze! — warknął przewodniczący. — Wiedz, psiamać, że potrafimy rozwiązać ci język.

— Możecie mnie pytać, ale nie lżyć! — uniósł się honorem straceńca. — Nie macie do tego prawa!

— Nie do ciebie należą nasze prawa!

— Nu, da! — potwierdził „Wołyńiec”.

— Patrzcie go, psiamać! Hardziej!... Pytać go? — wszak pytanie już było.

— I odpowiedź, panie przewodniczący!

— Wykręt i kłamstwo!

— Tylko... prawda!

„Lewy” adjutant szepnął coś „środkowemu” do ucha, Ten zaś odmruknął szorstko, lecz wnet się ulagodził.

— Słuchaj — chrząknął — honorny oskarżony! Jesteś w naszej mocy i możemy zrobić z tobą, co chcemy, szpiegowski konfidentie!

(Ciąg dalszy nastąpi).